

IZHAJA VSAK DAN

ladi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih toskarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Potoslji, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.)

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na naročbo brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.90.

BRZOJAVNE VESTI.

Izkrcanje mednarodnih čet v Medovi.

PARIZ 7. (Izv.) Poveljnik mednarodnega brodomaršala v Črnogorskih vodah je dobil povelje, naj nemudoma izkrca mednarodne mornariške čete v Medovi in zasede mesto. Na ta način skušajo velevlavisti prepričati načrt črnogorskega kralja, ki hoče zasedeti Medovo in obdržati mesto toliko časa, dokler ne bo rešeno kompenzacijsko vprašanje za Skader.

Odpust rezervistov iz Bosne.

DUNAJ 7. (Izv.) V uradnih krogih se zatrjuje, da prične vojna uprava koncem tekočega meseca odpuščati rezerviste tudi v južnih mejah. Najprej bodo odpuščeni starejši rezervisti. Odpuščanje bo trajalo 3-4 mesece.

Izročitev Skadra.

LONDON 7. (Izv.) Izročitev Skadra v roke velevlavisti se izvrši jutri. Izkrcanje mednarodnih čet se prične že danes in čete ostanejo najbrže dva meseca v Skadru. Velevlavisti upajo, da se do tega časa Albanija popolnoma pomiri. Vrhovni poveljnik mednarodnih čet bo baje Avstrijec.

KOTOR 1. (Izv.) Parnika „Metković“ in „Skutari“ in en italijanski parnik so odšli proti Medovi z živcem za skadrsko prebivalstvo.

Ogri ustavili sprejemanje blaga za Bosno in Dalmacijo.

BUDIMPEŠTA 7. (Izv.) Ravnateljstvo ogrskih državnih železnik naznanja, da je sprejemanje blaga za Bosno in južno Dalmacijo do preklica ustavljeno. Sprejemajo se le vojaške pošiljave.

Ta odredba je bila izdana predvčerajšnjem in to radi tega, ker obstaja še vedno vojna nevarnost, preklic se pa takoj, kakor hitro Črnagora tudi faktično izroči Skader velesilam.

Črnogorska skupščina.

CETINJE 7. (Izv.) Splošno se sodi, da bo skupščina na svoji jutrišnji seji odobrila sklep kronskega sveta o izročitvi Skadra, ker sestoji večina iz vladnih pristašev. Kralj Nikola je že konferiral z vodilnimi poslanci in jim podal tudi zaupna pojasnila. Črnogorske čete so že pričele zapuščati Skader. Mesto preda velesilam v roke brigadir Janko Vukotić. Po najnovejših poročilih črnogorske izgube niso tako velike, kakor se je prvotno mislilo.

Pred sklenitvijo preliminarnega miru.

CARIGRAD 7. (Izv.) Iz vladnih krogov se poroča, da se vrši prva seja mirovne konference v četrtek po binokostnih praznikih. Na tej seji bodo podpisani preliminarni mirovni pogoji. Konferenca bo formalna in bo trajala le par dni, ker so vsa sporna vprašanja v pricipu že rešena.

V soboto se snide pri Čataidži turška komisija z bolgarskimi zastopniki, da določi podrobnosti preliminarnega miru.

LONDON 7. (Izv.) Z angleške strani predlagani mirovni predlog se glasi:

Med otomansko državo in balkanskimi državami se je napravil zopet mir pod sledečimi pogoji:

- 1.) Turčija odstopi zaveznikom vse pokrajine zahodno od črte Euos.
2.) Vsa vprašanja, ki se tičejo Albanije in usode Egejskih otokov ter gore Athosa se pridržijo odločitvi velesil.
3.) Vsa finančialna in gospodarska vprašanja se rešijo na konferenci v Parizu. V Londonu upajo, da bo mir sklenjen že koncem tega tedna.

Konflikt med Srbijo in Bolgarsko.

PETROGRAD 7. (Kor.) „Rječ“ poroča, da sta Srbija in Bolgarska oficijalno obvestila rusko vlado, da se v slučaju, če med njima ne pride do sporazuma glede razdelitve Makedonije, podvržeta razsodbi Rusije. Ruska vlada je odgovorila, da sprejme ponudbo le pod tem pogojem, če bo razsodba za obe stranki obvezna. Bolgarska je takoj privolila v zahtevo Rusije in sedaj pričakuje tudi odgovor Srbije.

BELGRAD 7. (Kor.) Kakor se poroča, je prišlo med srbsko in bolgarsko vlado glede nove meje v principu do sporazuma. Sedaj se vrše pogajanja o določitvi natančnih mej.

Odhod turških čet iz Albanije.

DUNAJ 7. (Izv.) Grška vlada je obljubila velesilam, da kljub formalno še vedno trajajočemu vojnemu stanju med Grško in Turčijo, grško brodomaršala ne bo napadlo tur-

ških transportnih ladij, ki bi prevažale turške čete iz Albanije v domovino.

Princ Roland Bonaparte na srbskih bejiščih.

BELGRAD 7. (Uradno.) Princ Roland Bonaparte, ki je dospel preko Niša v Skoplje, si je natančno ogledal bojišča pri Kumanovem, Kosovem, Ferizoviću in Gračicu in odpotoval tudi v Prizren, kjer je obiskal tamojšnji srbski tabor. Princ se je ponovno jako pohvalno izjavil o srbski armadi. V Skoplju je bil princ gost srbskega prestolonaslednika Aleksandra. Včeraj zvečer je odpotoval v Beograd.

Petrograjska poslaniška reunija.

PETROGRAD 7. (Kor.) Jutri se nadaljuje posvetovanja petrograjske poslaniške reunije.

Darilo ameriških Grkov kralju Konstantinu.

ATENE 7. (Kor.) „Agence d'Athènes“ poroča: Komite ameriških Grkov je sklenil darovati kralju Konstantinu zlato, z diamanti in biseri okrašeno sabljo, z napisom: Konstantinu Osvoboditelju.

Bolgarsko-rumunski konflikt.

BUKAREŠT 7. (Kor.) Jutri se vrši zborovanje pristašev Carpa in Filipescu, ki so za oboroženo rešitev bolgarsko-rumunskega konflikta. Vlada izjavlja, da se tega snoda ne vdeleži. Carp je sicer še vodja konservativne stranke, a se ne vdeleže več političnega delovanja. V mero-dajnih krogih se poudarja, da je za vlado mero-dajno le staljšče parlamenta, ne pa zahteve Carpa in njegovih pristašev.

Kralj Alfonz v Parizu.

PARIZ 7. (Kor.) Kralj Alfonz španski je dospel danes ob 10.20 dopoldne semka. Na kolodvoru ga je pričakoval predsednik Polacare in celokupen kabinet. Občinstvo je privedilo kralju živahne ovacije.

PARIZ 7. (Kor.) Ob 11 dopoldne je pariška garnizija defilirala pred kraljem in Polacarejem. Ob enih popoldne se je vršil v Palais Elysee slavnostni dejeuner.

PARIZ 7. (Kor.) Po obisku vojaške šole se je kralj Alfonz vrnil v zunanje ministristvo, Polacare pa je v Elysee. Kralj je na to sprejel bivšega predsednika francoske republike Loubeta in diplomatični zbor.

PARIZ 7. (Kor.) Kralj je podelil Poincareju insignije reda zlatega ruma.

PARIZ 7. (Kor.) Ko se je kralj Alfonz peljal skozi Champs d'Elysee, je 60 zidarjev z neke nove stavbe pričelo zvižgati in psovati kralja. Neprestano je bilo slišati klice: „Živio Ferrer!“ Muzička, ki je priležala kralju viharne ovacije, je protestirala proti tem klicem. Več oseb je bilo aretiranih. Policija je odredila zelo stroge odredbe, ker so anarhisti sklenili danes zvečer privediti pred španskim poslaništvom velike demonstracije.

PARIZ 7. (Izv.) Policija je izsledila zelo obsežno anarhistično zaroto proti kralju Alfonzu. V Montpellierju so bili aretirani štirje, v Lyonu 10 španskih anarhistov, ki so osumljeni, da so nameravali izvršiti na kralja atentat.

Prestolonaslednik v avdijenci.

DUNAJ 7. (Izv.) Cesar je sprejel danes prestolonaslednika v daljši avdijenci.

Konferenca grofa Stürgkka z Berchtoldom.

DUNAJ 7. (Izv.) Ministriški predsednik grof Stürgk je danes popoldne konferiral z zunanjim ministrom, grofom Berchtoldom, ki ga je informiral o sedanjem stanju mednarodnega političnega položaja.

Požunska trgovska zbornica in srbski bojkot.

POŽUN 7. (Kor.) Tukajšnja trgovska zbornica je imela danes sejo, na kateri je razpravljala o srbskem bojkotu in sprejela sledečo resolucijo: Trgovinska zbornica vzame z obžalovanjem na znanje bojkotalni sklep srbskih trgovinskih zbornic, izjavlja pa, da ne more vplivati na zunanjo politiko monarhije.

Občinske volitve v Karlovcih.

ZAGREB 7. (Izv.) Pri včerajšnjih občinskih volitvah v Karlovcih je zmagala z veliko večino hrvatsko-srbska koalicijska. Ta volitev je tem večje važnosti, ker je bil karlovški občinski svet zaradi svojega opozicijskega stališča tekom zadnjih let večkrat razpuščen in se vladni stranki kljub temu ni posrečilo priložiti si tudi samo en mandat.

Odklonitev ženske volilne pravice na Angleškem.

LONDON 7. (Izv.) Zbornica je odklonila predlog o uvedbi ženske volilne pravice. Listi izvažajo veliko zadovoljstvo nad sklepom zbornice in povdarjajo, da so sufragetke s svojim postopanjem javno pokazale, da niso sposobne za resno delo.

Nove srbske železnice.

BELGRAD 7. (Kor.) Skupščina je sprejela predlogo glede zgradbe novih železniških linij z 72 protj 24 glasovom.

Splavljenje španske oklopnice „Alfonz XIII“.

EL FERROL 7. (Kor.) Danes se je vršilo splavljenje oklopnice „Alfonz XIII“.

Avstriji bremena — Italiji dobičke!

Čujmo, kako utemeljuje člankar v „Arbeiter Zeitung“ v zaključnih odstavkih svoj vsiklik: „Avstriji vsa bremena — Italiji vse dobičke!“

Opazujmo, da delitev naloge, kakor je nameravana. Avstrija dobi puščavo severne Albanije, ozemlje barbarških Albancev, Italija pa plodno in veliko bolj civilizirano južno Albanijo. Avstrija naj ukroti Essad pašo, pri čemer naleti na resnično in za boj sposobno armado, dočim bi imela Italija posla le s setradano peščico vojakov Džavid paše. Za osvoboditev Skadra ne gane Italija niti s prstom; to delo prepuča nam vse in še zahteva, da mora črnogorsko ozemlje ostati izven igre. Z drugimi besedami: kar je na tem žalostnem delu težavnega in grdega, pripada Avstriji, a kar obeta dobička, spada Italiji. In kar je najgorostaneje: mi sami smo, ki prosimo Italijo, naj vstopi v Valono in naj sprejme južno Albanijo. To torej, kar si je Italija domnevala kakor ceno za krvavo vojno, jej mi sedaj naravnost ustlujemo. Ob enem jo odvezujemo od sodelovanja na žalostni ekspediciji velesile proti državi-pritikavcu, ki itak krvavi iz tisoč ran, vsled česar si Italija ne naklada tlesga sovraštva, ki vzraste z nas v obilni meri. Mi smo, ki si nakladamo vse sovraštvo in vse ozlovoljenje, odjemljemo Italiji vsjo odgovornost in jej po vrhu vaujujemo zastoj Albaniji! Tak se nam kaže konec avstrijsko-ogrsko-jadranske in balkanske politike.

In vprašajmo se, čemu tira Avstro-Ogrska to politiko, ki vzbuja domnevanje, da je v njej ugasnila zadnja sled premišljenosti? Čemu se spušča v stvar, od katere ni pričakovati nobenega dobička, ki pa more pač izzvati nad državo najteže nevarnosti — da niti ne govorimo o strašnih žrtvah, ki jih zahteva. Odgovor se glasi: Skader! Avstro-Ogrska se je tako zarila v to vprašanje ugleda, da vse tvega zaradi njega rešitve. In tako je prišlo, da potrebuje Italije, ki naj jej v vojni krije hrbet s svojim sodelovanjem. Ako bi šla Avstrija sama, se izpostavi nevarnosti umešavanja Rusije. Naravnost izzivala bi to vmešavanje, to nevarnost. Čim pa je Italija udeležena na stvari, je ta nevarnost, vsaj za trenotek, odstranjena kolikor toliko. Zato moramo Italiji, da jo pridobimo za soudeležbo, plačati vsako ceno ter njeni udeležbi dovoliti vsako obliko, kakor si je želi. Stem se torej Avstro-Ogrska radi Skadra odpušča vsej vsebini svoje Jadranske politike, in se mora čuti še srečni, da Italija zasede Valono ter da na bajni armadi Džavid paše dobiva možnost, da more svojo udeležbo kazati pred Evropo kakor — moralično podjetje! Čitajte le komentar v oficijoznem italijanskem listu: kako si Italija prideva nalogo pravičnega moža, Avstrijo pa potiska na delo rabelja, dočim zahteva za-se vlogo — piljovirja kulture!

Italija naj je baje udeležena na ustanovljanju te bajne albanske države kakor kompanjon z enakimi obveznostmi. A kaka je stvar v resnici? Avstro-Ogrska mora doprinesti najstrašnejše žrtve ter si nakladati sovraštvo vsega sveta. Italija pa se je ves čas s spoštovanjem vredno previdnostno držala na strani, tudi sedaj preracunje s odklanja eksekucijo proti Črnogorji, si pripravila plodnih vspehov! In najgrenkeja razlika: Italija more to omejeno podjetje, za katero se je odličila, tvegati svobodno in odkrito, dočim se v Avstriji vrše moralične priprave ob odstranitvi državnega zbora in po proglašenju izjemnega stanja! Če ta razlika ne odpre Avstrijcem oči, potem morajo biti že udarjeni s slepoto. S tisto slepoto, s katero udarja Bog tiste ljudi, ki jih hoče pogubiti!

Ali — kakor da nas hoče zgodovina učiti se v zadnji trenotek, se že sedaj kažejo posledice te zgrešene politike v vseli ostroti. In sedaj si more staviti sleherni državljan vprašanje: koliko smo že žrtvovali in kaj smo dosegli? Nikdar niso bile še gotove žrtve v tako kričečem nerazmerju z vspehom, v kolikor je sploh možen, in zato človeška pamet še vedno ne more razumeti, kako so se mogle zahtevati te žrtve in da se bodo še zahtevale radi — Skadra!!

V bolj umevanje moramo opozoriti, da so bila gornja izvajanja pisana poprej, nego se je Črnogora odpovedala Skadru. Sicer pa govore ta izvajanja samo golo grenko resnico v označenje nesrečne avstrijske politike. Le mnenju, da je to konec te dosedanje avstro-ogrsko-balkanske politike, se, žal, ne moremo pridružiti. Kjer se je tako dolgo in toliko grešilo, je težko verjeti v spreobrnjenje. In vendar: kako radi bi se nadejali, da se odslej ne bodo nadaljevale zmote in da se bo skušalo popraviti, v kolikor se škoda sploh še popraviti da! Je sicer te dni, po onem velikem činu kralja Nikole, tudi po tistih dunajskih listih, ki so bili glavni priganjachi dosedanje, gorl tako uničevalno ožigosane avstrijske balkanske politike, rahlih znakov stremenja, neke bojazni pred bodočnostjo... ali o tem bo treba odpreti novo poglavje.

Panslavizem je tisti strah.

Oficijozno glasilo ogrske vlade „Budapesti Naplo“ ima v svoji nedeljski številki uveden članek po naslovom „Zakaj moramo prileti za orožje?“ Članek je naperjen proti delu madjarske opozicijskega žurnalistike, ki podpira Justhovo politiko in katere pisanje v poslednjem času, zlasti v vprašanju najnovejših komplikacij na Balkanu, je tako, da ga „Budapesti Naplo“ označa za — slavofilsko. Izvajanja „Budapesti Naplo“ so v marsikakem oziru zanimiva in zato jih podajamo v glavnih posnetkih.

„Stari program panslavizma — pravi „Budapesti Naplo“ — je namen, osvoboditi Balkan. Rusija ni iz človekoljubnih ozirov podpirala osvobojenja balkanskih narodov, ampak ona je hotela, da skuje iz vsake posamezne države na Balkanu kos verige, s katero bi nas okrožila in spela. Srbija in Črnagora sta južni podružnici te panslavistične kovačnice. Od tam okužujejo Bošnjake, Hrvate, Slovence in ogrske Srbe, nekdaj najbolj udane državljane. Da, še celo Čehe! Če se delo te akcije ne zaleje z nasipi, grozi nevarnost monarhiji in dinastiji, v prvi vrsti pa madjarskemu narodu, ki se je zagvoznil med severne in južne Slovence. Braniti se pa ne moremo drugače, nego da se predvsem požurimo, da rešimo ves za nasipe pripraven material, ki bi mogel pred našimi mejami ustaviti panslavistično strujo. Pred vsem je treba, da spravimo iz panslavistične interesne sfere neslovanske narode na Balkanu. Torej Grke in Romune, katerim je Slovanstvo tuje, nadalje Bolgare in Arnavte, ki jih je slovanska nevarnost res že precej razjedla, ki pa izvirajo iz slovanstva tujege plemena in bi se panslavizma radi rešili, če bi se le druge nudila podpora njihovim življenjskim interesom.

Z druge strani pa je potrebno, da v ugodnem trenutku dobe temeljito lekcijsko balkanske agenture panslavizma, kakor je Srbija in Črnagora. Pobrigati se je pa seveda treba, da se okrepi vpliv onih balkanskih narodov, ki so prosti panslavizma. To so Romuni, Bolgari in Arbanasi. Čudno je, kako si neki madjarski Morici predočujejo Bolgare; sicer pa pravi breznačelni pisatelj malo prej, da je te narode „precej razjedla slovanska nevarnost“. — Op. ured.) Njihov vpliv mora postati gospodujoč. Na kratko: Obroč panslavizma, ki se je začel ustvarjati, treba na vsak način razbiti in razkužiti nevarna gnezdišča panslavistične kuge.

V tem splošnem poslu dobiva Skader, Albanija, da, celo bolgarsko in romunsko prizadevanje, le simptomatičen pomen. To so samo neznatni drobni deli velike celote, ki je življenjski interes dinastije in monarhije, da, cele srednje Evrope, a v prvi vrsti življenjski interes madjarskega naroda. Obroč je treba razbiti, da nas ne zadavi; v kralj je treba udušiti nevarnost, ki preti, da nas zopet oropa potrebnega zraka za razvitke, za bodočnost in za ekzistenco. Ne gre sedaj za to: Kaj hočemo začeti s Skadrom? Ore pa za to, — sicer pa to v Petrogradu itak vedo —, da-li moremo dopuščati, da bi se panslavizem kakor kača ovijal okoli našega telesa? Treba da tu, vsaj v naši ožji domovini, vsakdo pojmi ono, kar tako

dobro razume Petrograd; treba, da smo na čistem, da smo storili svojo dolžnost, če smo zločili srbsko-črnogorsko premoč na Balkanu in postavili ob Romunijo, Bolgarsko in Grško — močno Albanijo. Delali bi kakor oni gospodar, ki je požrtvovalno napravil nasipe pred povodnjo, ki se bliža, vse opustoši in preti, da uniči vse....

* * *

Tako govori v madjarskem listu — strah pred Slovanstvom. Ali če že on govori o pametnem gospodarju, ki se pravočasno zavaruje pred grozečo nevarnostjo, pa odgovorjamo mi, da pameten gospodar ne vstraja v zmoti, ki le — večja nevarnost?! Skušnje, dosedanji dogodki na Balkanu govore vendar dovolj jasno in glasno, da je bila vsa nemško-madjarska politika doslej le veriga zmoti, ki so pač ovirale, niso mogle preprečiti slovanske evolucije. Če se torej Madjari boje slovanske povodnje, jim se moramo reči, da je s politiko sovarštva proti Slovanom ne ubeže. Kdor meni, da z izbruhom jezice odvraca povodnj — naj bo le pripravljena, da ga zagrnejo valovi!!

Za občinske volitve.

Sestanek zaupnikov za zgornjo okolico.

V petek, dne 9. t. m., se bo vršil na željo zaupnikov v Bazovici, Padričah, Gropadi in Trebčah, sestanek zaupnikov zgornje okolice, na katerem se bodo preselile kandidature za III. volilni okraj. Sestanek se bo vršil po želji omenjenih zaupnikov ob 7.30 zvečer v Sokolovi dvorani na Opčinah.

Politično društvo „Edinost“ je razposlalo zaupnikom posebna vabila za ta sestanek in pričakuje, da se ga zanesljivo udeležijo v polnem številu.

Ne potrebujejo nas!

Dobro tako! Vendar so prišli enkrat socijalni demokrati na dan z besedo, katero so zadrževali toliko časa. Volitve so pač pred durmi in treba je opreznosti, toda da ne bi šel v izgubo ta in oni glas, treba se je varovati vsega, kar bi povzročilo zlovoljnost med tistimi, katere potrebujejo, če hočejo zmagati tudi le v enem volilnem okraju, kakor riba vođe, namreč med slovenskimi volilci.

Toda stvar je pač taka, da gospodje socijalnodemokratski voditelji snujejo svoje, gospodje ostali sodrugi pa delajo kar sami hočejo. Gospodom voditeljem gotovo ni vseeno, ali bodo v prihodnjem občinskem svetu še imeli svoje sedeže, ali ne, in so z ozirom na to važno vprašanje že tedaj, ko volitve še niso bile razpisane, precej izpremenili svoje stališče, ki so ga prej zavzemali napram našim narodnim zahtevam, hoteč tako pokazati svojo dobro voljo. Taki so gotovo gospodje voditelji tudi sedaj, in prepričani smo, da jim ne malo preglavice delajo razni hujšaki, ki kar ne morejo slišati besede o slovenskih narodnjakih in slovenski narodni stranki in ki porabijo vsako priliko, da oblijejo vse, kar je slovensko-narodnega v Trstu s svojo gnovnico. Seveda pa prihajajo potem v javnost razna zatajevanja in opravičevanja, češ, saj se je zgodilo to brez vednosti strankinega vodstva, saj je dotičnik storil to „na svojo pest.“ (Todeschini!) itd.

Prav tako se tudi izgovarjajo socijalnodemokrati v včerajšnji „Zarji“ zaradi onega dogodka dne 1. majnika, ko so socijalnodemokrati v svojem pohodu po mestu prišli tudi pred Narodni dom, kjer so začeli žvižgati in je zastavonoša obrnil zastavo ter zapretel s kolom proti Narodnemu domu. Kaj naj bi to pomenilo, o tem, mislimo, pač ni treba govoriti, saj smo že povedali svoje k temu pobalinskemu činu.

Socijalnim demokratom je bilo seveda skrajno neljubo, da smo povedali javnosti ta dogodek in dodali pripombo, ki jim je bila še neljubša, namreč, da pride prav kmalu čas, ko se bo ta grožnja s kolom maščevala na njih samih. Zato pa so se tudi tako razkorčili sedaj v „Zarji“, kjer so napisali dolgo storjo o naši nervoznosti, češ, ker smo hoteli dokazati, da so tržaški narodnjaki določili prvi majnik kot delavski praznik, kar pa da se nam ni posrečilo.

Ce je kdo nervozen, so pač nervozni socijalni demokrati in vzrok je pač ono, kar smo omenili zgoraj; zato jim tudi odpustimo laž, da bi bili mi hoteli dokazovati, da so tržaški narodnjaki določili prvi majnik kot delavski praznik. Takih socijalnodemokratskih „argumentov“ smo že preveč navajeni, da bi se še menili zanje. Značilno pri celi stvari je le to, kako se sedaj zopet izgovarjajo gospodje sodrugi, češ da je bila ono samo „mladina“, ki je priredila „budilnico“ (!) po mestu, da je dvigala drog kvišku tudi pred „Piccolom“, „Patrio“ in „Lago Nazionale“, da je to delala tudi druga leta. Pa pravilo, da ne vedo, kaj si misli „mladina“ pri tem.

No, malo čudna je bila res ta brkasta in bradata „mladina“ in še bolj čudni so gospodje, seveda „starejši“, ki ne vedo, kaj naj pomenja grožnja s kolom, še veliko bolj čudna pa je njihova zahteva, da naj bi bili mi hodili kontrolirati ono socijalnodemokratsko „mladino“, kaj počenja pred „Pic-

colom“ itd., da bi mogli ugotoviti, da je bil „močno žaljen tudi italijanski narod.“ Hm da! Kaj tu briga vendar nas? Naj tu stori svojo dolžnost velika prijatelja „Lege“, gospoda Cerniuz in dr. Puecher! In to se menda tudi zgodi, saj pravilo gospodje v „Zarji“, da povedo svoje mnenje „mladini.“

Povedali so pa tudi svoje „mnenje“ nam na našo pripombo, da se bo maščevalo ono socijalno-demokratsko pobalinstvo na socijalnih-demokratskih samih. In kako so povedali: Čujmo torej:

„Pri volitvah, pravi „Edinost“, bodo potrebovali socijalni-demokrati slovenske glasove, pa jih ne bodo dobili. Tako modruje narodno glasilo v svoji sveti jezi in nervoznosti. Mi se pri tem prav komodno vsedemo, zapalimo cigareto in povemo gospodom sledeče:

Glede narodnih glasov, ki jih bodo socijalni-demokrati pri volitvah baje potrebovali, bi dejali „Edinost“, naj o njih le molčijo in naj jih vtakne za kloboč. Socijalni-demokrati se niso obrnili do danes še k nobeni stranki s prošnjo za volilne glasove, in se tudi v bodoče ne bodo obračali. O tem sme biti „Edinost“ prepričana. Socijalna-demokracija živi lahko tudi brez mandatov. Ako pride meseca junija do ožjih volitev med nami in italijanskimi nacionalisti, lahko naredijo slovenski nacionalisti s svojimi glasovi karkoli hočejo. Vse žuganje, češ: pri ožjih volitvah ne bomo glasovali za socijaliste, je precej smešno strahilo za otroke.“

Tako torej! Jemljemo na znanje to socijalno-demokratsko izjavo, da ne potrebujejo naših glasov, samo, da precej dvomimo, da ostanejo gospodje socijalni-demokrati pri tej izjavi, kajti zna se zopet dogoditi, da bomo čitali nekega dne neke, da je to nekdo izjavil na — „lastno pest“ in da strankino vodstvo za to ni vedelo prav nič. Je pač taka: ko se začne človek potapljati, se lovi tudi za bilko!

Pozor rojaki!

Kdor prejme kak magistratni odlok o reklamacijskih zadevah, naj se takoj obrne na našo volilno pisarno v Narodnem domu, kjer dobi potrebna pojasnila.

Seja mestnega sveta.

Vprašanje reklamacij v mestnem svetu tržaškem.

V spopolnitve našega včerajšnjega poročila o prednočni seji mestnega sveta naj pripomnimo sledeče:

Svet. Puecher je stavil nujni predlog v zadevi reklamacij. Mestni odbor namreč, ki ima o reklamacijah razsoditi, se je postavil v zadnji seji na to stališče, da se zavrnejo one reklamacije za vpis ali izbris v IV. razredu kot neutemeljene, pri katerih ni dovolj dokazano, da je dotičnik že 3 leta nastanjen v tržaški občini; kot dovolj dokazano pa se naj to smatra šele tedaj po nazoru mestnega odbora, kadar to izhaja iz: registrov mestnega anagrafičnega urada; tako, da kdor dokaže 3letno bivanje s potrdilom policijskega ravnateljstva, ne velja, če ne izhaja istočasno tudi iz registrov anagrafičnega urada, da je dotičnik že 3 leta v Trstu. Svet. Puecher z ozirom na to pripominja, da je anagrafičen urad v rokah večine, da sta manjšini od sodelovanja v njem izključeni, zato govornik nima do tega anagrafičnega urada nobenega zaupanja ter ne smatra njegovih dokumentov zanesljivim. Poleg tega kritizira govornik tako postopanje večine, kakor ga je pokazala v tem slučaju, za neliberalno in antikdemokratsko. Stavi nujni predlog, naj mestni svet izjavi svoje mnenje, da se ima v slučaju, ko reklamant dokaže svoje triletno bivanje v trž. občini, tudi če ne izhaja to dejstvo iz registrov anagrafičnega urada, vendar ugoditi v ugodnem smislu reklamaciji, tako namreč, da bo dotičnik imel volilno pravico.

K debati o nujnosti se oglasi za besedo

Svet. Wilfan, ki pravi, da je zadeva z ozirom na to, da se imajo vršiti volitve že 8. junija, zelo nujna. Zadeva pa je zelo važna tudi se stališča politične morale. Mestni odbor je poklican v to, da da zadnji roko na delo volilskih list. Vsi vemo, da je nepošteno delo že pri posamezniku, če falsificira volilno pravico, kaj pa naj počemo šele, če to dela tista oblast, ki je poklicana v to, da da podlago volitvam? Mestni odbor bi se predvsem moral držati zakona; zakon pa ne predpisuje dokumentov, s katerimi naj se dokaže trditve. Če pa je pri privatnih dokumentih prepuščeno sodniku (v tem slučaju mest. odboru), da presoja sam o njih verodostojnosti, nam nudi jo pa javni dokumenti kompetentnih oblasti absoluten dokaz. In ravno v kolikor se tiče priglavljanja, ima v Trstu (in sploh kjer obstajajo policijske oblasti) za to skrbeti redarstvena oblast, in je torej edino za to kompetentna; to kar dela občina je njena privatna stvar in dokumenti anagrafičnega urada torej nimajo značaja uradnih dokumentov. — Kaj pa dela mestni odbor? Javne dokumente kompetentnih oblasti postavljajo glede vrednosti privatnih dokumentov občine. Jasno je, da dela mestni odbor tako le zato, ker je v interesu večine;

zato pa ima to postopanje nemoralno in nepravilno tendenco, vstedi česar mi to postopanje tudi obžalujemo. Kako da večina postopa le v interesu svoje stranke, dokazuje tudi dejstvo, da se je odrekla stoletni tradiciji, da je sprejela slovenske vloge in jih rešuje: vse le zaradi strankine koristi, da se namreč, kolikor mogoče slovenskih reklamacij zavrne. Javna komisija pa se ne bi smela nikdar tako daleč spozabiti, da bi zakrivila zločine...

Svet. Mrak (razkačen): Molčite! Napravite kazensko ovadbo!

Predsednik posveta dr. Wilfan, naj se vzdrži izrazov, ki razburjajo.

Svet. Wilfan: V brambli pravic se smem posluževati vsacega orožja! Predlagam, da se sprejme Puecherjev predlog in njegova nujnost.

Svet. Samaja priznava nujnost Puecherjevemu predlogu. Pravi, da se mestni odbor ni oziral na potrdila policije le tedaj, kadar je iz kakšnega drugega dokumenta (delavske ali vojaške knjižice) izhajalo, da je dotičnik v teh 3 letih bil odsoten. Sicer — pravi — tudi potrdila policije niso zanesljiva, saj je potrdila policija 3letno bivanje nekemu, ki je bil izgnan iz Trsta. Na vse zadnje pa je reklamacij, ki bi bile odbite iz takega vzroka, malo.

Svet. Mrak odreka predlogu nujnost češ, da je v zadevi, o kateri se govori, kompetenten le mestni odbor in da sploh ne spada v mestni svet. Polemizira proti izvajanjem svet. Wilfana in predlaga, da se odbije predlog Puecherja.

Izvajanja svet. Mraka pobija v kratkih pa jedrnatih besedah svet. Wilfan, na kar povdari

svet. Slavik, da tu ne gre za slučaje, o katerih je govoril svet. Samaja, ko je poleg policijskega potrdila o 3letnem bivanju izhajalo iz drugega dokumenta, da je bil dotičnik v zadnjih 3 letih odsoten. Mestni odbor je temveč odbil tudi take reklamacije, katerim so bila priložena policijska potrdila o 3letnem bivanju in ni iz nobenega drugega dokumenta izhajalo kaj nasprotnega, če le dotičnik ni bil vpisan tudi pri anagrafičnem uradu. V dokaz, kako natančno se vodi anagrafični urad, navaja dejstvo, da je pri tem uradu razvidno, da je on oče 5 otrok, dočim jih ima v resnici 6; dalje da živi že od 24. avg. 1912 v Koloniji, anagrafični urad pa ga ima še vedno zapisanega v ul. Rossetti, kjer je prej bival. Vi zahtevate — zaključil govornik — ne, da je dotičnik 3 leta v Trstu, ampak da je pri vas zapisan, in to je napačno.

H hancu pojasni svet. Puecher radi onega izgnanega, da je prav lahko mogoče, da je policija izrekla izgon nad njim, da pa je izgom sam odnesla, ali pa da se ji ni še posrečilo izgnati ga. Slednjič priporoča govornik svoj predlog in njega nujnost.

Pri glasovanju o nujnosti so glasovali za to Slovenci in socijalisti (od večine ni glasoval za niti Samaja, ki je v svojem govoru priznal nujnost!) Predlog je torej propadel in mestna večina bo neženirano ali pa še z večjo slastjo reševala reklamacije v smislu — ne zakona, ampak koristi njih stranke.

Domače vesti.

Iz policijske službe. Konceptni policijski praktikanti Srečo Brezigar, Avgust Mišetić in Karel Stemberger so imenovani za provizorične policijske konceptiste na svojih dosedanjih mestih.

Nov rudarski inženir. — Iz Ljubljane se je preselil v Trst avtorizirani rudarski inženir Henrik Kalis, ki je že zaprišežen kakor izvedenec.

Kako se strinja to? Dunajska „Information“ je korespondenca, ki nosi pečat tistega avstrijskega patriotizma, ki opravičuje vse, kar se godi v imenu naše države v sedanji balkanski krizi. Tako opravičuje v svotem izdanju od 5. t. m. tudi kooperacijo naše države z Italijo v Albaniji. Naglašja sicer, da nikdo ne misli na delitev Albanije med obema državama in da gre le za — pacificiranje. Ali s tem svojim naglašanjem je v navskrižju se sedanjo pisavo tudi tacih dunajskih listov, ki so v notoričnih zvezah z našim uradom za vnanje stvari in ki izražajo resne pomisleke proti eventualni delitvi, sosebno pa proti temu, da bi Italija dobila Valono. Sodeč po tem, stvar vendar ni tako nedolžna, kakor bi jo hotela predstavljati „Information“.

Ista „Information“ pa piše v istem izdanju na drugem mestu, da ima Jadranska razstava tudi velik političen pomen v smislu, da treba z ogorčenjem odklanjati vsako ptuje posezanje v naše pravice na Adriji ter čuvati našo lepo obal, kolikor daleč seza, pred vsako invazijo!

Tu je sedaj umestno vprašanje: od katere strani se imamo bati posezanja v naše pravice ob Adriji, invazije na našo lepo obal? Kdo je naš konkurent, kdo si lasti pravico do nadvladja na Adriji? Ni-li to ravno Italija? In, ali ne gre stremljenje Italije za tem, da dobi ravno na albanski obali trdne opore za izvrševanje tega nadvladja? Kako se torej strinja kooperacija z Italijo v Albaniji z načelom ogorčenega odklanjanja vsacega posezanja v naše pravice na Adriji? Kje na svetu je še kdo pobijal kon-

kurenta s tem, da ga... jači?! Ne, to se ne strinja!

Dunajski italijanofili. — „Slovenec“ piše: Dočim izražata „Neue Freie Presse“, „Zeit“ in celo „Arbeiter-Zeitung“ največje pomisleke proti paralelni akciji Avstrije in Italije v Albaniji, so krščansko-socialni listi, ki so svojčas najhujše proti Italiji besneli, postali zdaj čudovito prijazni nasproti Italiji. Dočim je še nedavno tega v očeh teh ljudi pomenjalo preveliko zaupanje v Lahe le malo manj nego veleizdajo, so danes v njihovih očeh veleizdajalci tisti, ki avstrijske državničke pred Italijo svarijo. Predvsem se odlikuje v tem oziru „Deutsches Volksblatt“, ki na poseben način spaja krščanski socializem z nemškimi nacionalizmom. Ta list, ki je svojčas zagovarjal vojsko z Italijo, ne ve zdaj prehlaliti laške zvestobe in lojalnosti in si je po svoji demuncianski maniri dovolil spraviti s sedanjim mednarodnim položajem poleg dra Kramafa v zvezo tudi — dra Susteršiča. Pravi namreč, da sta ta dva politika svojčas opozarjala Avstrijo na nevarnost, ki nam preti od Italije zaradi Albanije in da se te misli zrcalijo zdaj tudi v dunajski „Zeit“, s katero da je dr. Kramaf v zvezi. Po mnenju „D. V.“ pa je to le „panslavistični trik“. Avstrijski Slovani svare namreč Avstrijo baje zato pred Italijo, ker bi Adrijo radi rezervirali za — Srbijo. Zato da Avstrijo nagovarjajo, naj rajši stopi v stik s Srbi, nego da kooperira glede Adrije z Italijo, ki je pravi sovražnik Avstrije. „Deutsches Volksblatt“ pa meni, da je Italija naravni zaveznik Avstrije proti slovanski nevarnosti. Naj se nam ne zameri, če to pisanje označujemo kot budalost, kateri ni izlepa para. Italiji je pangermanizem ravno tako dober ali slab kakor panslavizem. Njej je le za Valono. Lahom je ravno tako prav, če jim pripomore do Valone Avstrija ali Rusija, da jo le dobi s čim manjšim trudom. Če je „Deutsches Volksblatt“ tako slep, da bi Valono Lahom kar danes rad na krožniku ponudil, mu ne moremo pomagati. Zaka, če misli, da potem Lahij pojdejo z Avstrijo skupno na — panslavizem, se presneto moti. Lahij imajo za Valono vse kaj drugega pred očmi, nego panslavistično nevarnost, ki je njim, po dunajsko rečeno, „vuršt“. Če imajo Lah Avstrijo enkrat v Adriji zaprto, ne pojdejo v vojno nad Srbe in Črnogorce, da jih podavijo, kakor bi gospod Vergani rad, ampak imajo hvaležnejši cilj pred očmi. Vsak ve, kam Lahe srce vleče. Zato upamo, da bodo naši državnički dalekovidnejši nego „Deutsches Volksblatt“.

Pohvaliti moramo „Slovenca“, za to lekcijo na krščansko-socialno adresu.

Kr. hrvatska navtična šola v Bakru, edini zavod te vrste, na katerem je učni jezik hrvaščina in ki je vzgojil že celo vrsto najboljših kapitanov naše trgovinske mornarice, prireja vsako leto za svoje dijaštvo naučna potovanja po Jadranskem morju. V ta namen je na razpolago šoli lastna šolska ladja, jadrnica „Vila Velebita“, ki je priplula dne 6. t. m. v tržaško pristanišče pod poveljništvom kapitana g. Nikole Gerechhammerja. Z ladjo je prispelo v Trst 40 gojencev zavoda s svojimi profesorji.

Medpotoma se je „Vila Velebita“ ustavila v Pulji, kjer si je dijaštvo ogledalo arzenal vojne mornarice, muzeje in druge mestne znamenitosti. V Trstu si je dosedaj ogledalo dijaštvo ladjedelnico pri Sv. Roku, muzeje, akvarij, prsto luko, Miramar itd. Ladja ostane do sobote v tržaški luki.

Rekli smo že, da je navtična šola v Bakru edina šola te vrste, na kateri je učni jezik hrvaščina, in zato je tudi umljivo, da jo je tukajšnji „Triester Tagblatt“ tako lepo izpremenil v „navtično šolo v — Reki“, da bi človek potem mislil, da je to morda kak italijanski ali madžarski zavod, kar pa ni res, ker je to kraljeva hrvatska šola, ki ima svoj sedež v hrvatskem Bakru. Enak, ali po neinformiranosti ali namenoma storjen pogrešek smo čitali tudi v uradnem „Osservatoru“, ki govori o „ogrski trgovinski akademiji“, katere last naj bi bila „Vila Velebita“.

Pripomnimo naj tudi, da je to tudi edina navtična šola v Avstro-Ogrski, ki ima svojo lastno ladjo-jadrnico, na kateri se gojenci po teoretičnem pouku v šoli tudi praktično izvežbajo zlasti v ravnanju z jadri, kar je vzlic sedanjemu paroplovstvu prometu vendar velike važnosti za vsakega pomorščaka, kajti prav to manevriranje z jadri je za mladino najlepša prilika, da si okrepi telo in tudi energijo duha.

Vsej oni naši mladini, ki se želi posvetiti pomorski službi, bi torej prav toplo priporočali to šolo, ker bi jej zlasti učni jezik — hrvaščina — kot Slovincem ne delala velikih težav in tudi sprejemni pogoji niso pretežki. Zahteva se le dovršena ljudska šola. Vsa tozadevna pojasnila gotovo prav rado podaja ravnateljstvo zavoda.

Mladim pomorščakom in njihovim učiteljem pa želimo najboljših uspehov na njihovem naučnem potovanju, v ostalem pa: dobro nam došli v Trstu!

Agenti — provokatorji. Pred par dnevi smo opozorili naše čitatele, naj ne reagirajo na razne napade s strani naših nasprotnikov, ki iščejo svojih žrtev. Izvedeli pa smo, da je na Opčinah te del neka privandrana tevtonka z najostudnejšimi za-

litvami vsega, kar je slovanskega, izživala neke domače gospodične. Ker jej pa gospodične niso hotele sploh odgovarjati, je to pritepenko to tako razkačilo, da je, meni nič tebi nič, Slovenke naznanila na žandarmerijo kot veleizdajalke. Predrznost je tu gotovo dosegla svoj višek.

Naše ljudi opozarjamo na ta slučaj in jih še enkrat prosimo, naj mirno prenašajo napade takih podležev, ki hočejo naše ljudi spraviti v nesrečo, ter naj na take žaljive polščice zadoščanja drugle, kakor stori to slovenska gospodična z Opčin.

Podle izživalce pa opozarjamo še enkrat na to, da ni vsak dan sobota in da eden ali drugi izmed njih prej ali slej dobi zaslužen plačilo.

Kadilnikovo kočjo na Golici otvori letos SPD Binkoštno praznike.

Internacionala v pravi luči. Napredek, ki so ga napravili tržaški socialni demokratje na narodnem polju v poslednjih dveh letih, je res velik. Pred dvema letoma, ko smo se pripravljali na štrajk, smo bili peki, ki smo v 90% večini Slovenci, vabljeni v ta boj s slovensko-laškimi vabli. Vsakdo je dobil v slovenski kuverti slovensko naslovljeno, slovensko-laško vabilo. In to je bilo tudi pravično in pravilno. Toda, časi se izpreminjajo, si misli tržaški pekovski kralj Vinko Kermelj, pa nam je poslal vabilo na zborovanje v laško-slovenskem jeziku, poleg tega je pa slovensčina na teh vabilih na tak način zveržena, da moramo skromni pekovski pomočniki proti temu protestirati kar najodločneje. Ali se gospoda jugoslovanski sodrugi še vedno ne morejo emancipirati od napokamorištvinskih načel? Ali še vedno ne vedo, da je 90 več kot 10, ter da gre vedno prednost onemu, ki znaša skupaj denarne in druge žrtve? Tako vidimo, da internacionala na narodnem polju vidno in rapidno — hira.

Sestanki planincev. — Ker se je od mnogih strani izrazila želja, da bi se uvedli tudi v mestu tedenski sestanki planincev, kjer naj bi se v družabnem krogu vršili prijateljski razgovori o smotrih in ciljnih turistikah itd., naznanja podružnični odbor SPD., da se bodo vršili ti sestanki vsak petek zvečer od 8:30 dalje v rest. „Pri treh kronah“, vogal ulice Glotto, in prvi sestanek se bo vršil jutri v petek dne 9. majnika.

Razun teh sestankov v mestu se opozarjajo planinci, katerim se nudi prosti čas tudi v popoldanskih urah, na običajni sestaneček „Planinskih sokolov“ ali „Četrtnarjev“ na Višavi, (Konkonelu) pri Ferlugi, kjer se shajajo tržaški slovenski planinci že več let vsak četrtek popoldne.

Dobrodošli na vseh teh sestankih tudi vsi prijatelji slovenskih planincev!

„Balkanska vojna“. Prejeli smo: Svoječasno je bilo naznanjeno v „Slov. Narodu“, da izda Bamberg & Kleinmayrjeva tiskarna v Ljubljani temeljito spisan „Balkansko vojno“ v prevodu iz nemščine. Naznanilo je bilo priloženo in marsikateri bi si bil rad nabavil to delo, ki izhaja zdaj v nemščini v posameznih zvezkih po 60 stot. Od tistega naznanila sem pa je vse tih, tako, da človek ne ve, ali bo delo izhajalo, ali ne?

Imam sicer „Balkansko vojno“ iz „Katholische tiskarne“, ki je sicer skrbno in dobro pisana, ali temeljito obdelana snov vendar ni; imamo dalje tudi konfiscirano „Dnevo“ „Balkansko vojno“, ampak jaz sem prepričan, da bi tudi napovedano izdajanje dotičnega dela iz nemščine ne bilo odveč.

„Potovanje po Skandinaviji“. Pišejo nam: Gdč. učiteljica Marica Gregoričeva je v četrtek dne 24. m. m., ob priliki sestanka Učiteljskega društva predavala o svojem potovanju po Skandinaviji. Predavateljica se je izkazala kot izborna opazovalka, ki ume vilske, ki jih je nabrala na svojem potovanju, podati tudi poslušalstvu v tako zanimivi obliki, da ga ne mine pozornost vse do konca. V resnici bi bilo želeli, da bi gdč. Gregoričeva ponovila svoje predavanje ob prvi priliki tudi pred širšim občinstvom.

Na binkoštno nedeljo popoldne priredi Sjakobška čitalnica družinsko zabavo, pri kateri nastopi naš najboljši salonski magist-čarodejec g. Jos. Dominis. Poleg imenovane točke je na sporedu več šaljevih tro- in četverospesevov.

Velevažno za vse, ki imajo svoj denar naložen. Ravnokar je izšla brošura „Varnost hranilnih vlog za časa vojne“. V današnjih razburjenih časih se vsakdo boji za svoj denar, ki ga ima naloženega v hranilnici ali v posojilnici, toda po vsej krivici. Denar je

v naših denarnih zavodih tudi za časa vojne popolnoma varen. To nam jasno dokazuje ta brošura. — Vsled tega naj si jo kupi, kdor ima denar naložen v kakem denarnem zavodu. Posebno pa priporočamo našim denarnim zavodom, da kupijo po več iztisov te brošure ter jih razdele med svoje vložnike. Ea izvod velja 30 vin., s poštnino 35. vin. Dobiva se po knjigarnah, ali pa v tiskarni „Sava“ v Kranju.

Žena v XX. stoletju. O tem predmetu je predaval minulo soboto g. F. L. Tuma v „Narodnem domu“. Opisal je položaj ženstva v posameznih zgodovinskih dobah, začel pri primitivnih narodih, kjer je morala žena izvrševati precej teška in odgovorna dela, saj se je mož pečal le z lovom in s pašo. V patriarhalni dobi so pripadali ženi še nekoliko lažji posli: poleg hišnega opravila in vzgoje otrok jej je ostalo le še tkanje. Pri Grkih vidimo ženo prvokrat na polju znanosti in umetnosti, ker vsa težja dela so opravljali sužnji. V srednjem veku, v dobi cehov, je smela žena izvrševati tudi samostojno obrt, kar pa jej je bilo začetkom novega veka zopet odvzeto. Proti koncu 17. stoletja pa se je začela razširjati hišna industrija in žena je zopet dobivala večja dela. Šele v času strojnega napredovanja nastopa zopet v javni industriji. Stroji zahtevajo natančnejšega in elegantnejšega dela, ki ga najlažje izvršujejo ženske in otroške roke.

Največ žen je danes zaposlenih po konfekcijah in papirnicah. Pri poljskem obdelovanju prihaja žena vedno bolj v poštev tam, kjer raste izseljevanje moških.

Centralizirana kapitalistična produkcija izkorišča premnogokrat žensko silo in s tem tudi družinsko. Posledica tega pa je snovanje ženskih društev za varstvo žen, mater, dojenčev, nezakonskih mater itd.

Prvo polje ženskega javnega dela je bila poleg omenjenega tudi oskrbovanje bolnikov in bojnih ranjencev; prva propagatorica te misije je Angležinja že v krimski vojni. V veliki meri razširja današnja žena tudi popularno izobrazbo med ljudstvom, deluje za alkoholno abstinenco in higijeno in dr.

Svoje izvajanje je predavatelj utemeljeval z dobrimi statističnimi podatki. Poudarjal je pomen in važnost ženskega gibanja v zasebnem in javnem življenju. Pomudil se je tudi pri angleških sufragetkah in raznih ženskih poklicih današnjega časa. Čim bogatejši je narod, tem lažje resignira na žensko delo. Končno je izrekel željo, da bi se tudi na Slovenskem pojavil večji zmisel za feministični pokret, pri čemer pa so potrebne ženske organizacije, glasila in zlasti zadostne šole.

Predavanje je bilo dobro obiskano, zlasti s strani ženstva. Gotovo bi našla tudi nadaljna predavanja podružnice CMD mnogo zanimanja med našim občinstvom.

Majniško slavnost priredi podružnica CMD v Škedenju v nedeljo, 11. majnika. Zabava bo sicer priprosta: godba in srečkanje. V šotorih bodo brhka dekleta razprodajala raznovrstne predmete, ki bodo okrepčevali in razveseljevali. Vstopnine k tej pomladanski veselici ni nobene. Z ozirom na dejstvo, da se vrši veselica le v korist otroškega vrtca, pričakuje odbor mnogoštevilne udeležbe. Kakor znano, ima škedenjska podružnica v oskrbi tudi vsakdanjo šolsko kuhinjo za ubožne gojence otroškega vrtca. Ker je pa med množico otročičev večina revnih, se je podružnična blagajna že popolnoma izpraznila, letos zlasti zato, ker ne dobiva podružnica nikake podpore iz Ljubljane, kakor jo je dobivala druga leta. Odbor prosi zaradi tega, da se vse, kar je v Škedenju in v njega obližju rodoljubnega in podružnični CMD naklonjenega, snide prihodnjo nedeljo na bližnjem škedenjskem gričku, na Sabatnjaku. Saj poleg skromne zabave, ki jo nudimo, je vendar že pešpot na Sabatnjak istočasno prijeten izletič, ki podaja prediven razgled.

Vsakdo, komurkoli sta na srcu uspeh otroškega vrtca in procvit podružnice CMD, naj torej pride odboru na pomoč, to je: naj se udeleži majniške veselice na planem. A ker bo imela naša podružnica že itak preobilo stroškov z raznovrstnimi pripravami, se obrača njen odbor do vseh domačinov s prošnjo, da podare po svojih močeh kak predmet za „kolo sreče“. Darila sprejema tajnica škedenjske podružnice CMD.

Italijanski „Rdeči križ“ na povratku iz Bolgarske. Z Reke nam poročajo: Dne 6. t. m. so se vračali iz Bolgarske čez Reko, št. Peter, Krmin vojaki italijanskega „Rdečega križa“. Bili so pri bolgarski armadi, udeležili so se bitk pri Lozengradu in Lile Burgasu ter bili tudi pred Čataldžo. So

Velikanska zaloga pohištva in tapecarij
:: Paolo Gastwirth ::
 TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (bliša gledališča Penice)
 Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. **Kolosalni izbor.**

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žične mreže, pohištvo železno in iz medi dobavlja, kakor je dokazano, tvrdka
VALENTIN BERGMAN
 GRADEC
 Podružnica Trst
 ul. Nuova št. 27.
 Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastoj.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel dobroznano
trgovino jestvin
 Antonija Mihelič
 v Trstu, ul. Rojan št. 8
FRAN SLUGA.

PETROCAPTOL

odpravlja prhljaj, zabranjuje izpadanje las, pospešuje rast las ter jih napravlja svetle in voljne. Prodaja se v dobrih lekarnah in drogerijah po K 1:20 steklenica.

FOTOGRAFIČNI ZAVOD
Domenico Petener
 ulica Giosuè Carducci št. 20.
 Izvršuje fotografije ob priliki tirme po najnižjih cenah in je že znan po svojih izborni izvršenih izdelkih.

KLISEJI
 VSAKE VRSTE
 ZA VSE STROKE
ATELJE BABUDER TRST
 C.D.S. 2025

ANTON SKERL - TRST
 mehanik, zaprisežen izvedenec.
 Trg Carlo Goldeni št. 10-11, Tel. 1734
 Zastopnik raznih tovarn avtomobilov, motokoles itd. Generalni zastopnik tovarne avtomobilov „Ford“. Zaloga avtomobilov, motokoles itd. Napeljava in zaloga električnih zvončkov; prodaja gramofonov, ksenofonov in fonografov. Zaloga priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popraviljanje kovalnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloga pripadkov.
 Velika avtomobilna garaga, ulica dei Bashi 16, vogal ulice Susebelle TELEFON 2247. — STOKK PERUM GOODRIKE (amerikansk). AVTOMOBILI NA POSODO PO ZMERNI OREI.

DALMA

Kupujte Kolinsko cikorijo!

Dr. Pečnik
 Dr. PETSCHNIGG
 Trst, via S. Caterina št. 1.
 Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8-9 in 2-3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11-1 in 7-7 1/2.

R. Gasperini, Trst
 Telefon št. 1974. špediter Via Economo št. 10.
Prevozno podjetje
 Sprejema razcarinjanje vsakegakoli blaga iz mitnic, dostavlja na dom.
 POŠILJATVE, POTEGA KOVČEGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.
Zastopstvo tvrdke „Cement“
 Tovarna cementa „Portland“ v Spiljetu.
 PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini Kadilci! Katare, zasliženje itd. z ničemer hitreje in boljše ne uhaja ogljikova zelo rezek okus t r ostane tudi čista in dobra. Naročite in prepričajte se. Zabojs 25 steklenicami, 38 l, velja le 5 kron. Razpošilja se v 1/8 l, 1/4 l in 1/2 l steklenicah. — Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — Tolstovrško slatino naročajo odlični zdravniki za se in za svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higijskih razstavah. — Del čistega dobička gre v narodno namene. Naroča se pri podjetju Tolstovrška slatina, pošta Guštanj, Koroško. — Kupi se vsaka množina 1/4 l steklenic. — **Abstinentje!** Pijte le Tolstovrško slatino, ki vsled prijetnega okusa nadomešča vsako drugo pijačo! Poskusite! Beste hvalili!

Velika zaloga vsakovrstnega sira, masla in slanine. Priporočam trgovcem in gostilničarjem parmezan l.a po K 2:30 in naprej, kakor gorgonzola, ementalski, ovčji, trapistovski sir in vsakovrstne slanine. — Priporoča se vdani **J. J. Suban, Trst, ulica Giorgio Vasari št. 10.**

postavni, krepki vojaki. Tudi priljubljeni so. Pripovedovali so mi o velikem junaštvu Bolgarov in groznem stanju Turkov. Bili so vsi vduševljeni za Bolgare. Vračajo se v domovino v 6 mesecih — zadovoljni, ali — ne vsi. Nekateri so našli smrt v slovenski zemlji. Tudi nekatere njih je zadel turška krogla.

Tržaška mala kronika.

Trst, 7. maja.

Tatinska hišina. Marija Sbogetan iz ulice Solitario št. 3 je dala zapreti hišino, 19letno Marijo Oblakovo, ki jej je ukradla 10 K, najbrže za zahvalo, da jej je dala za vbojajme prenočišče.

Radi suma tatvine so včeraj zaprli 27letnega mizarja Antona Hočevarja iz ulice Tesa št. 8. Našli so ga skritega na dvorišču neke hiše v ulici Panfilo Castaldi.

Iznanci. Iz Trsta so izgnali 31 let starega voznika Petra Cimolina iz Dignana v Italiji. On je na zelo slabem glasu in je bil že opetovano kaznovan.

V njegovo hrvaško domovino so poslali 26 let starega Ivana Milanovića, trgovinskega agenta iz Zagreba. Mož ni imel navade delati, kradel pa je kakor sraka.

30 let stari potepuh Aristide Bertinpo iz Forlija je moral nazaj v Italijo. Tu je že vse preveč sleparil.

Karel Sandorfi, 29 let stari mizar iz Romagne, je moral iti v Italijo, ker je še na dolgu za eno leto ječe. On je slovit tat.

Za nekoliko časa zapusti Trst 30 stari mizar Vincenzo Scozziero iz Čedad, tat potepuh in slepar obnem. V Italiji ga čaka štiriletna ječa.

Društvene vesti.

I. Tržaška slovenska godba. Danes zvečer ob 7.30 važna seja v društvenih prostorih. Udeležje naj se je vsi odborniki, namestniki in pregledovalci računov.

Kol. dr. „Balkan“ pridedi 20. junija mednarodno dirko in veselico. Toliko raznažje društvom.

Pri dirki juniorjev Kol. dr. „Balkan“ je dirkalo 5 članov, od katerih so prišli 4 na cilj: prvi Maver Ivan, drugi Bolčić Nazarij, tretji Milč Josip iz Brisčikov, četrti Bole Josip.

DAROVI.

Za CM šolo je daroval Jerič Ivan K 1.10.

Za uboge barkovljanske otroke je nabrala družba v „Narodnem domu“ v Barkovljah o priliki splavljenja ladje domačinarodoljuba g. P. P. K 4.23. — Denar hrani blagajnik domače podružnice družbe CM.

Za CMD je izročil 8 K, A. Šemé od izletnikov iz St. Petra in Divače, ki so jih darovali povodom pesmice „Oj planine“, ko jo je zapela brhka gdč. Eiza Pečar iz Palčjega v nedeljo vrh Artviž. (Denar po položajcu).

V spomin j Č. pri p. S. nabral v Jelšanah za CMD obč. tajnik Kristijan Tauer v narodni družbi 10 K. (Denar hrani uprava).

Na veseleci NDO 1. majnika preplačali vstopnino sledeči gg.: Kolmar 50 vin., dr. Mandič K 1.50, Žiberna 2 K, Babič Gregor 1 K, Žerjal Alojz 1 K, N. N. 50 vin., N. N. 50 vin., N. N. 15 vin.

Za nastop Sokola na Vrdelci dne 4 t. m. je daroval Angel Martelanc, trgovec iz Barkovelj 2 K.

Vesti iz Istre.

Iz Sp. Škoflj. Dolgo je že, odkar ni bilo v „Edinosti“ ne duna in ne sluha iz naše vasi. Naj spregovorimo danes nekoliko o dogodkih v tem času.

V tem času so raztririli našo slovensko ljudsko šolo še za eno učno moč, pa tudi za en razred, tako, da je danes tu slovenska trorzrednica z eno vspretnico, kar je smatrati kot vesel in lep napredek v narodnem obziru. V dijamentalnem nasprotstvu s tem pojavom pa je početje ljudstva samega, ki izpremlja barve kakor kameleon, tako, da so danes posamezniki v popolnem nasprotstvu z veselim prošlimi dnevi. Še več: nekateri so se tako spozabili, da so zapustili prejšnje svoje narodno ognjišče ter prešli načelovat nekemu internacionalnemu delavskemu „Circolo operalo“ s sedežem ravno v naši vasi. Pa tudi „narodni“ Ražem s svojo gostilno se je povspel do višine internacionalnosti ter obeha na drog, kjer je prej vihrala naša trobojnica, internacionalen zaak, katerega ni sam, kakor tudi ostali rdečkarji ne razumejo in nimajo ni najmanjšega pojma o mednarodnosti. Možu gre za „afare“, zato ni čuda, da je danes tu, jutri tam. S pozornostjo hočemo slediti vsem pojavom v tukajšnjih krajih ter vas obveščati o tem.

Narodna Prosvjeta, hrvaško učiteljsko društvo za Istro v Pazlu bo imelo svojo glavno skupščino v Mihotičih pri Matuljah dne 12. maja ob 1 uri popoldne z dnevnim redom: Otvoritev, čitanje in odobrenje za pisanje zadnje glavne skupščine, poročila tajnika, blagajnika, revizorjev iz urednika društvenega glasila, izvolitev upravnega od-

bora in revizorjev, ureditev pravnih odnošajev učiteljstva Istre, eventualni predlogi, ki jih je pismeno prijaviti odboru vsaj 8 dni pred skupščino. O nepriljubljenih predlogih se bo razpravljalo samo vsled tozadevnega sklepa glavne skupščine.

Nar. del. organizacija.

Skupina pekovskih pomočnikov NDO vabl na važen sestanek, ki bo v petek ob 10 popoldne v društveni dvorani, ulica Sv. Frančiška št. 2.

Govorniška šola. V petek ob 8 zvečer govorniška šola.

Skupina delavcev v plavžih sklicuje za soboto ob 7 zvečer javen shod v prostorih „Gosp. društva“ v Škednju.

Delavci čistilnice riža so vabljeni na javen shod, ki bo v soboto ob 7 zvečer v „Gosp. društvu“ v Škednju.

Z delavstvom čistilnice riža v Škednju postopajo zelo slabo. Vzlic temu, da imajo delavci majhne plače ter dolgo trajno in težko delo, so jim v zadnjem času celo odbili odpovedni rok, tako da jih tovarna lahko vsak hip, kadar se jej poljubi, postavi na cesto. Proti tem razmeram bo treba nastopiti ostro, kar pa je mogoče le tedaj, ako se delavci rižarne združijo, ako se trdno oklenejo organizacije, kajti v organizaciji je tista moč, ki nam pripomore do oravic, ki nam gredo. Delavci rižarne, organizirajte se!

Šentjakobsko delavstvo bo imelo v soboto ob 7 zvečer važen društveni shod v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu (blizu „Jadrana“).

Zidarji v Lonjerju. Ker se viši danes v četrtek ob 8 zvečer v Lonjerju predavanje „Kmetijske družbe“, smo primorani, naš napovedani shod zidarjev zopet preložiti. Zidarski shod se bo zato vršil drugi četrtek, dne 15. t. m. ob istem času zvečer.

Knjižnica NDO. Pozivljamo člane in članice NDO, ki so si pred daljšim časom izposodili knjige, da jih čimprej vrnejo, ker se knjižnica preuredi.

MALI OGLASI
MALI OGLASI se računajo po 4 vln. besede. Manjše tiskane besede odštari več. Najmanjša priložnost 2 vln. Plača se takoj izročiti obeh oddajah.

Odda se meblirana soba, za eno ali dve osebi, ul. Commerciale 9, vrata 32 906

Trgovski pomočnik, 19 let star, išče službe v trgovini na deželi. Prijazne pismene ponužbe na inseratni oddelek Edinosti pod „Solitnost“ št. 981*.

Apnenica, staroznanas, odklona, prei Loni Boschetti & Co. Nabrežina, je zopet v obratu. Apno najboljšje kakovosti. Najnižje cene. Prekupcem popust. Lastnik J. Wild. 902

Odda se odlični osebi lepa meblirana soba z mostovžem in prostim vhodom in hrana. Belvedere 57, II. 989

Slovinci šentjakobčani! Josip Rydval, čevljar, ulica Montecchi 11 nasproti C. M. šoli, se vam priporoča. Sprejemajo se vsakovrstna popravila in naročila po mer. Daje družbi sv. C. in M. 2%.

Stanovanje s 3 sobami in kuhinjo z vodo se odda 24. maja v hiši št. 8 via Amerigo Vespucci (Sv. Jakob). 965

Odda se otrok na hrano, star mesec in pol, ali pa če bi želel kdo rastonj gospodinjstvo z otrokom, samo da doji sama. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 994

Pol izučenega, inteligentnega trgovskega pomočnika se sprejme takoj za trgovino na deželi. Naslov pove inseratni oddelek Edinosti. 995

Odda se mleko, 300 litrov na dan. Ponudbe bušlet S. Sebastiano št. 6. 996

Kuharico ki je popolnoma zmehna svoje stroke, išče slovenska družina. Plača po dogovoru. Oglasiti se je pri gospej Bičkovi, vratarici v Narodnem domu, glavni vhod. 1001

Odda se v najem postelja za delavca, ulica Istitutto 13, pritičlje, levo. 1000

Priporočljive tvrdke.
A. RIEGER, Trst, Via Barriera v. 33, vrata vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerno.

Velika zaloga dvokoles in živahnih strojev, gramofonov, orkestronov pri **Batjel-u**, Gorica, Steina ulica št. 2 in 4. Mehanična delavnica. — Prodaja na obroke. Ceniki franco. Velika zaloga vsakovrstnih strojev rabljenih po cen.

Celeste Furlani
Trst, ulica Belvedere šte. 57
priporoča cenj. občinstvu svojo
trgovino jestvin
in kolonijalnega blaga.
Blago je vedno sveže in cene jako zmerno. Postrežba tudi na dom.

†
Tužnim srcem naznanjava sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes preminil najin ljubljeni šestletni sinček
ALOJZIJ
Pogreb se bo vršil v petek, 9. t. m., ob 3 pop. iz hiše žalosti, ulica Giovanni Boccaccio št. 14.
Trst, dne 7. majnika 1913.
Žalujoči stariši
Franja in Alojzij Batič
Brez posebnega obvestila.
Novo pogrebno podjetje, Corso 49.

Veliko skladišče
izgotovljenih oblek
in volnenega blaga
(lastna krojačnica).

Velika izber
oblek za birmo
Armando Levi
Trst, ulica G. Carducci 32.

GOSTILNA N. D. O.
v Trstu, ulica Carradori št. 18
za jo sodaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dob vedno sveže pivo, prve vrste vino - teran, goroka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. - Priporoča se za običen obisk.

UMETNI ZOBJE
Plembiranje zobov
Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine =
Dr. J. Čermák V. Tuscher
sobesrednik konz. sobni tehnik
TRST
ulica della Caserma šte. 13, II. n.

Botre! Botri!
Vsakovrstna darila za svoje birmance dobite v dobroznani
urarni in zlatarni
Bogomil Pino ul. Vincenzo Bellini št. 13. nasproti cerkvi sv. Antona novega

„KODAK“
Velikanska izber fotografskih aparatov vsake vrste.
ZALOGA
aparatov, filmov, stekel za fotografiranje i. t. d.
glasovite tvrdke „Kodak“.
R. BUFFA, Trst, Corso 2.

Fran Malis
diplomiran krojač na učnem zavodu za prirozavanje, dovoljenem od c. kr. nižavstr. nam.
TRST, ulica Tor S. Plero 4.
Krojačnica in zaloga sukna.
Obleke po zmernih cenah.
Vzorna in solidna izvršitev.

Zaradi preselitve
se prodaja v čevljarnici
„Alla Sartorella“
Trst - ulica Barriera vecchia št. 10.
vse blago
po jako znižanih cenah:
čevlji za moške, ženske in otroke vseh vrst.

TEODOR KORN
Trst, ul. Miramar št. 71
Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.
PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE
PO NIZKIH CENAH.
:: Delo dobro in zamedeno. ::
Tel. 25-26. □ Poslovodja: Franje Jenka.

Artistični fotografični zavod
Ezio de Rota - Trst
ulica Barriera vecchia št. 27 (nasproti lekarni Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravno izvršene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel ali pastel. Specijaliteta: Dopisnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je odprt od 8 jutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakoršnem si bodi vremenu.

Pomladno zdravljenje!
Kričistični čaj cena školjnice K 1.20
popolna kura 6 šk. „ 6 —
Sirup iz sasaparile „ steklenica „ 2 —
„ „ „ jodiran „ „ 2.50
ZALOGA V LEKARNI GALENO
ulica S. Cillino - Telefon 20-76.

Vicko Peruzović
Trst, ulica Giuseppe Parini 14.
priporoča svojo
gostilno in točilnico dalmatinskega vina lastnega pridelka.
Prodaja se črno, belo in oplo vino ter prvovrstno puotigamovo pivo. Kuhinja vedno pripravljena.
Vino na debelo in za družine po posebnih cenah.